

10. İstatistik Konseyi Toplantı Raporu

Türkiye İstatistik Kurumu, ANKARA

25/03/2014

5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu ile 05/05/2006 tarih ve 26159 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İstatistik Konseyi Yönetmeliği’nin ilgili maddeleri gereğince; İstatistik Konseyi 10. Toplantısı 25 Mart 2014 tarihinde Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Konsey Salonu’nda gerçekleştirilmiştir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR, daha önce gerçekleştirilen konsey toplantılarında idari kayıtların geliştirilmesi, uluslararası standartlarda idari kayıt oluşumu ve buradan istatistik üretimi konularına öncelik verildiğini ifade etmiş, İstatistik Konseyi 10. Toplantısının ana teması ve dokusunun yine bu çerçevede olacağını belirtmiştir.

İdari kayıtların geliştirilmesi konusuna kurum olarak verilen öneme paralel olarak Kalkınma Bakanlığı’nın da TÜİK’e bu konuda çok destek verdiğini, 10. Kalkınma Planında da bununla ilgili bir dönüşüm programının başlatıldığını belirten Sayın AYDEMİR, 10. Kalkınma planında yer alan dönüşüm programlarından bir tanesinin de “İstatistik Alt Yapısını Geliştirme Programı” olduğunu ifade etmiştir.

Bunun amacının da kurumların idari kayıtlarını ve idari kayıtlarından oluşturdukları istatistikleri geliştirmeye yönelik olduğunu söylemiştir. Sayın Birol AYDEMİR, programın dört ana hedefinin;

1. Uluslararası standartlarda üretilmiş istatistik sayısının artırılması,
2. Kayıt sistemlerinden üretilen istatistiklerin sayısının artırılması,
3. Resmi İstatistik Programı kapsamında paydaşlarla işbirliğinin artırılması ve etkinliğin sağlanması,
4. Son olarak da entegrasyonu sağlanmış sürdürülebilir istatistik sisteminin kurulması olduğunu ifade etmiştir.

Ayrıca bu hedeflere ilişkin performans göstergelerinin de belirlendiğini belirterek bunların Kalkınma Bakanlığı ile birlikte oluşturulduğunu ifade etmiştir. Bu performans göstergelerinden bazılarının;

- ✓ istatistik üretiminde idari kayıtların kullanım oranı,
- ✓ bölge ve il bazında üretilen istatistiklerin toplam istatistiklere oranı,
- ✓ istatistik birimi olan kurumların resmi istatistik programında olan kurumlara oranı,
- ✓ uluslararası kuruluşların yayınlarında karşılanamayan istatistik oranı,
- ✓ web servisleri aracılığı ile veri değişimi yapılan kurum kuruluş sayısı

olduğunu ve toplam dokuz adet performans göstergesinin belirlendiğini ifade etmiştir. Ayrıca öncelikli dönüşüm programına ilişkin eylem planının da hazırlandığını ve zaman takvimine bağlı olarak da faaliyetlerin devam ettiğini söylemiştir.

Sayın AYDEMİR, TÜİK olarak görevlerinin sadece kendi ürettikleri istatistikler üzerinde çalışmak, kendi istatistiklerini üretmek değil, aynı zamanda diğer kamu kurumlarının da ürettikleri istatistikler için kurumlar arasında koordinasyonu sağlamak ve bu istatistiklerin kalitesini ve güvenilirliğini arttırmak olduğunu belirtmiştir.

Bu görevin 5429 sayılı kanunla TÜİK' e verilmiş olduğunu söyleyen Sayın AYDEMİR, bu görevi yerine getirmenin zor olduğunu, düşünüldüğü gibi kolay bir görev olmadığını, üç yıldan beri kurum olarak bunun hazırlıklarını yaptıklarını ifade etmiştir. Diğer İstatistik Konseylerinde de bahsedildiği üzere, RİP çerçevesinde 50 Çalışma Grubu kurduklarını bunların çalıştığını ve aynı zamanda diğer kurumların tuttuğu idari kayıtlara ilişkin üç defa araştırma, anket yaptıklarını söyleyen Sayın AYDEMİR, kamu kurumlarının hangi idari kayıtları tuttuğunun, bu kayıtların kaç tanesinin istatistik üretmeye elverişli olduğunun ve sorunların ne olduğunun sunumlarda yer alacağını ifade etmiştir.

Sayın AYDEMİR, daha önce İstatistik Konseyinde görüşülen ve karar alınan konular kapsamında Resmi İstatistik Portalinin oluşturulduğunu, Ulusal Kayıt Sistemi Standardı oluşturulacağını artık idari kayıtların belli bir standartta tutulmasının sağlanacağını söylemiştir.

5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanununun 10. Maddesinde TÜİK' e verilen görevin çok açık ve net olduğunu belirten TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR, **10. Maddede, “Kurum ve Kuruluşlar kendi görev alanlarına ilişkin ulusal kayıt sistemlerini Başkanlığın belirlediği standartlarda oluşturmak, güncellemek ve Başkanlığın istatistik amaçlı kullanımına açmakla yükümlüdür. Bu konuda yapılacak her türlü mevzuat çalışmalarında Başkanlığın uygun görüşü alınır”**, hükmünün yer aldığını, bu maddenin aslında oldukça geniş yetkiler veren bir madde olduğunu, buna istinaden çalışmalar yürütüldüğünü belirtmiştir.

Başka bir çalışmanın **“Anketör Meslek Standardı ve Yeterliliği”** olduğunu ifade ederek bu çalışmanın da kısa sürede Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından onaylanacağını belirtmiştir. Ayrıca, araştırma yapanlara yol gösterici olması için **“Kaliteli Bir Araştırmacının El Kitabı”** ve **“Soru Formu Nasıl Hazırlanır”** isimli yayınların hazırlandığını belirtmiştir.

Ulusal Kayıt Sistemi Standardı üzerinde durmak istediğini ifade eden Sayın AYDEMİR “Biz idari kayıtları yeterli ölçüde ve yeterli oranda istatistik üretiminde kullanamıyoruz. İdari kayıt sistemleri, istatistik sistemi gelişmiş ülkelerde çok önceden kurulmuştur ve bu ülkelerin birçoğunda istatistikler idari kayıtlara dayanmaktadır. Avrupa’da en iyi istatistik sistemine sahip olan Hollanda’da neredeyse hemen hemen hiç anket ve araştırma yapılmamaktadır. İşgücüne ilişkin veriler, işsizlik oranları da idari kayıtlardan üretilmektedir ve bütün sistemin entegrasyonu sağlanmıştır. Bizim ise en temel idari kaydımız 2007 yılında oluşturulan Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemidir (ADNKS). Ülkemizde hala iş kayıtlarına ilişkin sistemimiz yeterince etkin değildir. Hala bir işletmenin, Gümrük ve Ticaret Bakanlığında, Maliye Bakanlığında, SGK’ da Çalışma Bakanlığında, TÜİK’ de aynı işletme mi olduğunu bilmiyoruz. Çünkü o işletmeyi tanıyabileceğimiz tek bir kod yok, tek bir numara yok. MERNİS’ de ve ADNKS’ de yer alan kişiye verilen tek bir numara sisteminin işletmelerde de aynısı olması lazım. Kurumlar idari işlemlerini kayıt altına almakta ancak bu kayıtlardan biz istatistik üretememekteyiz.. Bunun temel nedeni, bu kayıtların bir standardının olmaması, değişkenlerin aynı tanımda olmaması, standart tek kodun bulunmamasıdır. İstatistik üretemeyince de alacağımız pek çok karar ve üreteceğimiz politikalar veriye dayanmamakta, dolayısıyla politikalarımız istendiği ölçüde etkin olamamaktadır” ifadelerini kullanmıştır

Kurum yöneticilerin kurumlarından veri istediklerinde aynı konuda her seferinde bir başka rakam geleceğini söyleyen Sayın AYDEMİR “Çünkü bir standardı yok. İdari kayıtlar istatistik üretim amacıyla tutulmuyor, sadece iş ve işlemlerimizi kayda geçirmek için idari kayıt tutuluyor. İkisi arasındaki farkı basit bir şekilde ifade edeyim; mesela kurumlarımızın depoları vardır, depolara her şeyi atarlar, masa, sandalye, bilgisayar vb. ama depoda bir gün bir şey lazım oldu almak istediğimizde her şey o kadar

karışık ki alacağım şey nerede bilmiyorum. Var mı onu da bilmiyorum. Bizim idari kayıtlarımız biraz buna benziyor. Bunu istatistik üretimine elverişli hale getirilmesi de şu oluyor; örnekteki şeyleri rastgele atmayıp da her şeyi raflara dizdiğimizizi düşünelim. İşte bu idari kayıtların sınıflandırıldığı, standart hale getirildiği, bir kodlamanın olduğu ve bir şekilde istatistik üretimine elverişli hale getirildiği bir durum” demiştir.

TÜİK olarak bu konuda çalışma yaptıklarını, örnek rakamlarla da bunları paylaşacağını söyleyen Sayın AYDEMİR, “Kamu kurumlarından üçüncü defa kayıt istedik her birinde çoğunlukla aynı ama farklı olanlar da geliyor. Kaç idari kaydınız var onları da aldık ve bunların içinde biraz analiz de ettik, haber bülteni yayınlayan, web tabanlı uygulaması olan vb. Şöyle söyleyeyim, toplamda 2137, aslında 2139 olacakmış, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı iki konuda RİP de yer aldığı halde veri yayınlamamış onu da belirteyim. RİP’ de yer alan toplam 2137 istatistik var. Bunların içinde haber bülteni şeklinde yayınlanan 42 adet. Bir tane Adalet Bakanlığı, 4 tanesi Bilim Sanayi ve Teknoloji bakanlığı, 9 tanesi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 16 tanesi Ekonomi Bakanlığı ve TOBB’ un 12 tane. Biz **Haber Bülteni Hazırlama Standardı El Kitabı** oluşturduk ve sizlere gönderdik. Geçen konseyde de bunları konuşmuştuk. **Önemli istatistiklerinizi haber bülteni şeklinde yayınlayın çünkü kamuoyu bilmiyor. Bu şekilde yayınlanırsa kamuoyu haberdar olur ve istatistikler kullanılır.** Web uygulaması şeklinde olanlar 824 tane ama kurum olarak baktığımızda çok az. Aslında değinmek istediğimiz noktalardan bir tanesi bu. BDDK 276 istatistiğini bu yolla yayınlıyor. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 1 tane, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 25 tane, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2 tane, EPDK 22 tane, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 32 tane, Maliye Bakanlığı 21 tane ve SPK 439 tane, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı 2 tane olmak üzere 824 tane istatistiği web uygulaması üzerinden yayınlıyorlar. Başta TCMB olmak üzere (850 tane) toplam 1157 tane RİP’ de yer alan istatistik Excel tabloları şeklinde yayınlanıyor” demiştir.

Birinci İstatistik Programında mükerrerliklerin önlendiğini, hangi istatistiği kimin yayınlayacağına karar verildiğini belirten Sayın Birol AYDEMİR, İkinci İstatistik Programındaki temel amaçlarının ise kaliteye yönelmek olduğunu söylemiştir. Sayın AYDEMİR istatistiklerin kalitesinin artırılması gerektiğini bu anlamda da ilk önerdikleri hususlardan bir tanesinin metaveri olduğunu söylemiştir. Metaverinin istatistiğin kimliği olduğunu, toplam 2137 yayımlanan istatistikten sadece 42 (%2)’sinde metaveri bilgisinin olduğunu ifade etmiştir.. Dolayısıyla tüm bu hususları değerlendirmek üzere RİP çalışma gruplarının oluşturulduğunu ve bu çalışma gruplarında idari kayıtların kalitesinin artırılması gerektiğini vurgulamıştır. İdari kayıtlara yönelik sorunları aşmak için de ulusal kayıt sistemi standardını oluşturmak üzere çalışmalara başlandığını, kayıt sisteminin bunun da daha sonra kurumlar arasında veri paylaşımını ve entegrasyonu sağlayacağını belirtmiştir. Güney Kore’nin sisteminde bütün kamu kurumlarının bütün verilerinin bir merkezde toplandığını, o merkezde işlendiğini ve yine o merkezden dağıtıldığını ifade etmiştir.

TÜİK Başkanı “ Ben geçen yıl burada ölüm istatistikleri ile ilgili örneği vermiştim. Sağlık Bakanlığı ile birlikte ölüm istatistiklerine ilişkin bir form geliştirdik ve elektronik ortama taşıdık. Cenazesi olup da bir hastaneye giden kişi şu anda hiçbir işlem yapmıyor. İşlemler hastanede otomatik olarak yapılıyor. Yapılan işlemlerin aynısı mezarlıklara gidiyor, aynısı İçişleri Bakanlığına gidiyor, İçişleri Bakanlığı henüz yönetmelik değişikliği yapmadığı için bazı işlemler tam olamadı ama daha sonra da Emniyete ve belediyeye gidiyor. Vatandaş evrak elinizde dolaşmıyor. İdari kaydın vatandaş üzerinde nasıl bir kolaylık sağladığının en somut göstergesidir bu çalışma. Biz doğumları da bu sisteme getirdik. Bundan sonra doğanlar hastanede kayıt olacak İçişleri Bakanlığı yetki verdiğinde otomatik olarak, hiç kimsenin

Nüfus Müdürlüklerine gitmesine gerek kalmadan işlemi yapılacak Ancak mevzuat gereği bir değişiklik yapılması gerekiyor onu bekliyoruz” demiştir.

İşletmelerin tek bir numarada takip edilmesi hususunda, bugün herhangi bir sektörde tekstil, inşaat, bilişim vb. hangi sektörde Türkiye’de kaç tane firma olduğu bilgisini kimse size söyleyemez diyen TÜİK Başkanı, “Çünkü bu SGK’ da farklıdır, Maliye Bakanlığı’nda farklıdır. Gümrük Ticaret’te farklıdır, TOBB’ da farklıdır, bizde farklıdır. Hangisi doğrudur? Bizde bilmiyoruz. Niye çünkü tek bir numara ile karşılaştırıp bunu elde edebilecek projeyi bitiremedik. Projeye başladık ama projeyi hayata henüz tam geçiremedik. Bu projeyi bitirdiğimizde örneğin, biz 2004-2005 yılında KDV’yi tekstil sektöründe indirmek için çalışma yaptık, tekstil sektöründeki KDV beyannamelerinden çalışırken işin içinden çıkamadık. Erhan Bey’le birlikte o zaman çalıştık, raporlar üretildi. Birçok politikamız için, kararlarımız için bu idari kayıtların standardizasyonu, idari kayıtların paylaşımı istatistik üretmek için çok önemli. Dolayısıyla bizim bütün bu çalışmalarımız bunlar için. Sizlerden beklentimiz, kurumlarda bu RİP çalışma gruplarının çalışmalarını takip edelim. Bu çalışmalar katılan arkadaşlarınızı arada sırada çağırıp nedir durum diye sorsanız inanın her şey çok farklı olur. Çünkü bu çalışma gruplarında RİP’deki bütün istatistiklerimizi değerlendiriyoruz. Hepsinin ulusal standartta olup olmadığına bakıyoruz. Dolayısıyla sizlerin bu anlamda kendi kurumlarınızda bu işin takipçisi olursanız en azından alacağımız mesafeyi daha kısa sürede alabiliriz diye düşünüyorum” demiştir.

TÜİK olarak çalışmaların sadece idari kayıtlarla sınırlı olmadığını ifade eden Sayın AYDEMİR, hem özel araştırma şirketlerine hem de kamu kurumlarına yardımcı olabilecek çeşitli çalışmalarının olduğunu, bunlardan bir tanesinin de **“Anketör Meslek Standardı ve Yeterliliği Çalışması”** olduğunu söylemiştir.

Özellikle araştırma yaptıran Bakanlıklar ve özel araştırma şirketleri için bunun çok önemli olduğunu ifade eden Sayın AYDEMİR, Veri toplama sürecinde yer alan anketör arkadaşlarımıza bir standart getirmek amacıyla bu çalışmanın yürütüldüğünü, meslek standardı belgesine sahip olan kişilerin bütün Avrupa ülkelerinde bu mesleklerini icra edebildiklerini belirterek, anketörlük görevini yapan personelin meslek standardının ve bu standartlara göre yeterliliğe sahip insanların anketör olarak kullanılması için bu çalışmaların başlatıldığını ifade etmiştir. Meslek standartlarının ve yeterliliğinin Türkiye İstatistik Deneği ve Araştırmacılar Derneği ile birlikte çalışıldığını, Anketör Meslek Standardının Resmi Gazete’de yayımlandığını, Anketör Yeterliliğinin ise Mesleki Yeterlilik Kurumu sektör komitesinde görüşüldükten sonra yayımlanacağını belirtmiştir. Bundan sonra TÜİK dahil olmak üzere anketörlerin bu belgeye sahip olanlardan alınacağını, aynı zamanda araştırma şirketlerine de bu belgeye sahip olanları çalıştırmaları şartının getirileceğini söylemiştir.

Kurum olarak araştırma şirketleri üzerinde de bazı görevleri olduğunu ifade eden Sayın AYDEMİR, “Kendi altyapımız şu anda buna müsait olmadığından şu an bunu yapamıyoruz. Özellikle araştırma yaptıran Bakanlıklar için de bir araştırma yaptırırken bu belgeye sahip anketörlerin çalıştırılması şartıyla bu araştırmayı yaptırın diyeceğiz. Bunu için biz bir aşama daha gittik. Özellikle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı’nın yoğun araştırma talepleri sonucu **“Kaliteli Bir Araştırmanın El Kitabı”**nı oluşturduk. Bu aynı zamanda özel sektör için de çok değerli bir kitap. Bu kitap özel firmalara araştırma yaptıracaksanız nelere dikkat etmeniz lazım? Teknik şartnamelerde neler yazmanız lazım? Hangi kalite unsurlarını söylemeniz lazım ki araştırmanız kaliteli olsun sorusuna cevap veriyor. TÜİK olarak bizden istenen tüm araştırma taleplerini yerine getirmemiz mümkün değil. Kapasitemiz taleplerin hepsini karşılamaya yetmiyor. Rehber niteliği taşıyan bu yayın tüm bunlara cevap verecek şekilde hazırlandı” demiştir.

Yine bununla paralel bir şekilde diğer bir çalışmanın da **“Soru Kağıdı Nasıl Hazırlanır, Tasarımdan Teste Tüm Adımlarıyla”** isimli yayın olduğunu söyleyen Sayın Birol AYDEMİR, bu yayının özel sektörün de kullanacağı rehber niteliğinde bir yayın olduğunu ifade ederek, Soru formu hazırlanmasındaki tüm aşamaların süreçleriyle birlikte anlatıldığını, üniversitelerde yardımcı doküman olarak da kullanılabilecek bir yayın olduğunu belirtmiştir. Bu yayınlardan maksimum derecede yararlanılmasının, araştırmaların kalitesini artırabileceğine vurgu yapmıştır.

Uluslararası kuruluşların yaptığı endekslere de değinen TÜİK Başkanı bunun yine ilk anlattığı idari kayıtlarla bağlantı bir konu olduğunu, ne zaman bir endeks yayınlansa (Özellikle İnsani Gelişme Endeksi, PISA Testi, Küresel Rekabet Endeksi vb.) genellikle bizim ülkemizdeki tepkinin “bu endekslerin doğru olmadığı” şeklinde olduğunu, halbuki o endekslerin metodolojisinde sıkıntı olmadığını, sorunun Türkiye verileriyle ilgili olduğunu belirtmiştir. Bu konuda çalışmaların devam ettiğini, 100 adet endeksin incelendiğini ve çalışma bittikten sonra TÜİK web sayfasından paylaşılacağını ifade etmiştir.

Daha önceki Konsey toplantılarında da görüşüldüğü üzere, **“Uluslararası Veri Gönderim Portalı”** çalışmasının devam ettiğini bildiren Sayın AYDEMİR, yakın zamanda ihaleye çıkılacağını portal bittikten sonra hiçbir kamu kurumu bu portalden geçmedikten sonra uluslararası kuruluşlara veri gönderemeyeceğini ve bu sayede kimin hangi kuruluşa hangi veriyi ne zaman verdiğinin tespit edileceğini vurgulamıştır.

Sayın AYDEMİR, Programın revizyonu konusunda değişiklik yapıldığını, bu sayede sistemin bürokratik süreçlerini azaltarak kolay işlemesinin amaçlandığını belirtmiştir. Programın metin kısımlarındaki değişiklik, yayın dönemi değişikliği veya sınıflama değişikliği gibi revizyonların Bakanlar Kurulu Kararı ile gerçekleşmesinin süreci uzattığı için bunun düzenlendiğini, Bakanlar Kurulu kararında bundan sonra sadece Resmi İstatistik Programına yeni konu eklenmesi veya mevcut olan bir konunun Programdan çıkarılması ya da sorumlu/ilgili kurum değişiklikleri ile bu hususun sınırlandırıldığını ifade etmiştir. Artık sadece bu üç konu Bakanlar Kurulu onayına gideceğini, diğer bütün taleplerin TÜİK’ e yapıldıktan sonra karşılıklı görüşülerek TÜİK tarafından değişiklik yapılacağını belirtmiştir.

Bundan sonra gündemin diğer iki konusuna değinen Sayın AYDEMİR, ilk olarak son bir yılda ne tür çalışmalar yapıldığına ilişkin bilgilerin paylaşılacağını, ardından ikinci sunumun ise kalite logosu konusunda olacağını ifade etmiştir.

Kayıt Sistemleri Daire Başkanı Sayın Dr. Levent AKÇAY

Kayıt Sistemleri Daire Başkanı Levent AKÇAY yaptığı sunumunda 9. İstatistik Konseyinin genel bir değerlendirmesini yaparak gelişmeler hakkında bilgi vermiştir.

9 uncu İstatistik Konseyinde görüşülen üretilen istatistiklerin ulusal ve uluslararası karşılaştırılabilirliğini sağlamak için verilerin tanım ve sınıflamaları gibi kimlik bilgilerinin yer aldığı metaveri bilgileriyle birlikte yayınlanmasına vurgu yapmıştır. Programlı dönemde bu çalışmalara hız verildiğini söyleyerek, üretilen resmi istatistiklere ait metaverilerin uluslararası standartlara uygun olarak kamuoyuna açıklanması için çalışmaların sürdürüldüğünü söylemiştir.

Kurumların tuttıkları idari kayıtların değerlendirilmesi amacıyla Ocak – Mart 2013 tarihleri arasında İdari kayıtlardan üretilen veya üretilmesi muhtemel istatistikleri belirlemek için Türkiye İstatistik

Sisteminde yer alan tüm kurumlara Kurumsal Tarama Çalışması uygulandığını, bu çalışmada kurum/kuruluşlarda olduğu tespit edilen toplam 896 adet idari kayıtın değerlendirildiğini söylemiştir.

Ağustos – Eylül 2013 tarihleri arasında kurumlar tarafından bildirilen 896 adet idari kayıtın TÜİK veri üretici birimleri tarafından veri kaynağı olarak TÜİK tarafından kullanılma, Resmi İstatistik Programında yer alma ve uluslararası kurumlara gönderilme durumuna göre incelendiğini, yapılan bu incelemeler sonucunda kayıtlardan mükerrer olan ve istatistik üretimine uygun olmayanların ayrıştırılarak geriye kalan toplam 443 idari kayıtın değerlendirmeye alındığını açıklamıştır. Sayın AKÇAY, yapılan bu çalışmanın sonucunda istatistik üretim sürecinde kullanılmayan, ancak üzerinde çalışılarak istatistik üretim sürecine dahil edilebilecek 94 idari kayıtın tespit edildiğini, bu kayıtların kapsam, güncellik, kalite ve sınıflandırma yönlerinden eksikliklerin giderilerek kullanıma kazandırılması yönünde çalışmaları yürütüleceğine, hâlihazırda kullandığımız kayıtların ise kalitesinin daha da artırılması yönünde çalışmalar yapılacağına vurgu yapmıştır.

Bu çalışmaların 615 kişinin katılım sağladığı 50 Resmi İstatistik Programı Çalışma Grubu toplantılarında değerlendirildiğini, her bir kayıt için “İdari Kayıt Değerlendirme Formu” doldurularak analizler yapıldığını ve “İdari Kayıt Değerlendirme Raporu” adıyla çalışmanın yayımlandığını açıklamıştır.

Sayın AKÇAY, 01.11.2013 Tarihli Resmi Gazete de yayınlanan Resmi İstatistik Programında (2012-2016/5386) Değişiklik Yapılmasına Dair Bakanlar Kurulu Kararı'nın 4. Maddesinin 1.6. bendinde “**İdari Sınırların Güncellenmesi ve Sayısallaştırılması**” çalışmasının yer aldığını belirterek, idari sınırlarla ilgili mevzuatları aşağıdaki şekilde sıralamıştır;

- ✓ 18 Mart 1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanunu
- ✓ 10.06.1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu
- ✓ 11.05.1988 tarihli ve 19811 sayılı Sınır Anlaşmazlığı, Mülki Ayrılma ve Birleşme İle Köy Kurulması ve Kaldırılması Hakkında Yönetmelik
- ✓ 03.07.2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu
- ✓ 06.12.2012 tarihli ve 6360 sayılı yeni Büyükşehir Belediyesi Kanunu

Bu konuda yetki ve sorumluluğun İçişleri Bakanlığında olduğunu söyleyen Sayın AKÇAY, kurumlardan aşağıda yer alan verilerin temin edildiğini söylemiştir.

- ✓ İller İdaresi Genel Müdürlüğünden il ve ilçe sınır anlaşmazlıklarına ait dosyalar ile köy sınırlarına ilişkin il ve ilçe İdare Kurullarından alınan hudutnameler ve yerleşim yeri adları veri tabanı,
- ✓ Tarım Reformu Genel Müdürlüğünden Mülga Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 1981 yılında tüm ülke bazında yapılan Köy Envanter Etütleri kitapçıkları ve köy krokilerinin sayısal kopyaları,
- ✓ Milli Emlak Genel Müdürlüğünden Çamlıdere İlçesinde bulunan Hazineye parsellerine ait bilgiler,

- ✓ Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı (YSK)'dan yerleşim yerlerinin eski isimlerine ait listeler ve kayıtlar,
- ✓ Çamlıdere İlçesine ait 1/25 000 ölçekli eski ve yeni tarihli topoğrafik haritalar, Orman Genel Müdürlüğünden orman alanlarına ait sayısal orman kadastro verileri,
- ✓ Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünden temin edilen sayısal kadastro verileri.

Sayın AKÇAY, İçişleri Bakanlığı – İller İdaresi Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı – Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü (MİGM), Çevre ve Şehircilik Bakanlığı – Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı – Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü (TKGM), Orman ve Su İşleri Bakanlığı – Orman Genel Müdürlüğü (OGM), Milli Savunma Bakanlığı – Harita Genel Komutanlığı (HGK), Maliye Bakanlığı – Milli Emlak Genel Müdürlüğü (MİLE), Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı – Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (TRGM) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'in katılımıyla 16 Kasım 2012'de gerçekleştirilen RIP CBS – UA toplantısını takiben;

TRGM' den temin edilen köy sınırı krokileri kendi içlerinde birebir uyuşmakta olduğunu, ancak kadastro sınırları ve orman kadastro sınırları ile üst üste karşılaştırıldığında sınır uyuşmazlığı tespit edildiğini söylemiştir.

Hudutnamelerin eski tarihli oluşu nedeniyle bazı yer isimlerinin bugünkü haritalar üzerinde tespitinin yapıldığını ve hudutnamelerde belirtilen sınırların nerelerden geçtiğinin kesin olarak ifade edilmediği için sınırların belirlenemediğini açıkladı. Ayrıca hudutnameler de bahsi geçen bazı mevkii isimlerine muhtarlar ve bilirkişilerinde hâkim olmadığını söyledi. Adı geçen mevkii isimlerinden sınır geçirilemediğini ve haritalarda nokta şeklinde gösterilebildiği bilgisini vermiştir.

Sayın AKÇAY, çalışma sonucunda elde edilen bulguları da şu şekilde sıralamıştır;

- ✓ Farklı kurumlar tarafından farklı amaçlar için üretilen sınır verilerinin birbirleriyle örtüşmediği tespit edilmiştir.
- ✓ Arazi çalışmaları sonucunda tespit edilen sınırlar ile kadastro çalışma alanı sınırlarının arazi ölçüleriyle genel olarak uyuştugu görülmüştür.
- ✓ Hudutnamelerin eski tarihli oluşu arazi çalışması sırasında sorunlar yaratmıştır.

Çalışmada varılan sonuç ve öneriler kısmında ise şunları söylemiştir. 1/25000 ölçekli topoğrafik haritalar üzerine aktarılan;

- ✓ Köy sınır krokileri,
- ✓ Hudutnameye esas çizilen sınırlar,
- ✓ Arazi çalışması sonucu elde edilen sınırlar,
- ✓ Kadastro sınırları ile
- ✓ Orman kadastro sınırlarının karşılaştırılması sonucunda,

Kadastral sınırların; işlenebildiği yerlerde hudutnamelerle uyum göstermesi, arazi çalışmaları sonucunda ölçümü yapılan sınırlarla uyuşması göz önünde bulundurularak idari sınırların

güncellenmesi çalışmalarında esas alınabileceği sonucuna varıldığını, **yapılacak çalışmalarda kurulmuş olan Yürütme Kurulu ve Teknik Kurul yapısının korunması önerilmektedir.**

Sayın AKÇAY sunumunda ayrıca; 9. İstatistik Konseyinde karar verildiği üzere, Programa dahil kurum ve kuruluşlarca üretilen istatistiklerin ve Türkiye İstatistik Sistemine ilişkin gelişmelerin kamuoyuna tek kapıdan sunumunu gerçekleştirmek amacıyla oluşturulan Resmi İstatistik Portalının oluşturulduğunu ve www.resmiistatistik.gov.tr , www.officialstatistics.gov.tr alan adlarıyla Türkçe ve İngilizce kullanıma hazır hale getirildiği bilgisini vermiştir.

Ulusal Veri Yayımlama Takvimi kapsamında yayımlanan resmi istatistiklere erişimin günlük olarak portaldeki takvim üzerinden sağlandığını, ayrıca RİP kapsamında üretilen istatistiklere, konularına ve kurumlarına göre sorgulama yapılabildiğini söylemiştir.

Sayın AKÇAY, Portalde; Türkiye İstatistik Kanunu ve Kanuna istinaden çıkarılan Yönetmelikler, Bakanlar Kurulu Kararları, Resmi İstatistik Programı (RİP), İzleme raporları, Ulusal Veri Yayımlama Takvimi, İstatistik Konseyi toplantıları, katılımcıları ve alınan kararlar, RİP çalışma grubu toplantıları, katılımcıları ve alınan kararlar, Resmi İstatistiklerle ilgili ulusal ve uluslar arası dokümanlar, Türkiye İstatistik Sistemine ilişkin anahtar göstergeler ve İstatistik temalı güncel haberlerin yer aldığını söylemiştir.

Metaveri ve Standartlar Daire Başkanı Sayın Nilgün DORSAN

Metaveri ve Standartlar Daire Başkanı Sayın Nilgün DORSAN kalite ilkeleri ve standartları konusunda bilgi vermiştir. Sayın DORSAN, sürdürülebilir istatistik sistemini inşa edebilmek için; Sürekli iyileştirmeyi amaçlayan bir yönetim felsefesi ekseninde; resmi istatistiklerde kalite standartlarının oluşturulması gerektiğini ifade ederek, bu standartların kullanıcı ihtiyaçlarını temel alan, tüm işlemlerini veri kaynakları, ürün ve süreç kalitesi odaklı yürütebilen ve tanımlayan sistemlerin kurulması ile başarılabileceğini, böylelikle; resmi istatistiklerde kalite akreditasyonu sağlanarak resmi istatistiklere güven oluşturulabileceğini belirtmiştir.

Çok aktörlü istatistik sistemimizde koordinasyon ve işbirliğinin önemli bir yer tuttuğunu, ayrıca kullanıcı odaklılık, sistemde yer alan kurumların istatistik üretim süreçlerini benimsemesi ve ortak kalite algısının oluşturulmasının da diğer temel başlıklar olduğunu ifade etmiştir.

TÜİK olarak sistemi izlemek, kırılmaları önlemek, işbirliği ve koordinasyonu güçlendirmek üzere pek çok faaliyet yürütüldüğünü, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanununun 4, 10, 11 ve 12. Maddelerinde resmi istatistiklerde kalite ilkelerine ilişkin hükümlerin yer aldığını, 18. maddede TÜİK'in görev ve yetkilerinin detaylandırılmış olduğunu belirtmiştir.

Madde 18 (h) bendinde, “programın kurum ve kuruluşlara verdiği resmi istatistik görevlerinin yerine getirilmesini izlemek, bu kurumlarca üretilen istatistiklerin uluslararası standartlara uygunluğunu incelemek, kalite kontrolünü yapmak ve bu konularda teknik destek ve koordinasyonu sağlamak” hükmüne yer verildiğinin altını çizmiştir.

Sayın DORSAN, resmi İstatistiklerde kalite değerlendirmesi ile hedeflenen çıktılarını;

- ✓ Resmi istatistik üretim sürecinde kullanılan tüm veri kaynaklarına ilişkin “**Veri Kaynakları Envanteri**” nin hazırlanması,

- ✓ Resmi istatistik üretim aşamalarında gerçekleştirilen kurumlar arası işbirliği süreçlerinin belirlenmesi,
- ✓ Kullanıcı ihtiyaçlarının ne ölçüde dikkate alındığına dair mevcut durum değerlendirmesinin yapılması
- ✓ Veri toplama, işleme ve analiz süreçlerine ilişkin temel bilgi ve dokümantasyonun elde edilmesi
- ✓ Kalite standartları ile ilgili bilgi paylaşımlarının sağlanması
- ✓ İyileştirme planlarının
- ✓ Kalite akreditasyonunun sağlanması olduğunu belirtmiştir.

Kalite standartlarının Türkiye İstatistik Sistemi'nde üretilen resmi istatistikler için geçerli olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla bir değerlendirme formu hazırladıklarını söyleyen Sayın DORSAN, formun genel bilgiler, veri kaynakları ve işbirliği, veri toplama, sınıflamalar, veri işleme ve analiz, resmi istatistik dağıtımı, görüş ve öneriler olmak üzere 8 temel başlıktan oluştuğunu ifade etmiştir. Sayın DORSAN, kalite değerlendirmesine girdi teşkil eden çalışmaların; İdari Kayıt, Araştırma ve Kurumsal Değerlendirme Çalışmaları (2012-2013), uluslararası kuruluşların yayınlarında yer almayan veriler, İstatistik Konseyinde alınan kararlar, RİP Çalışma Grubu toplantı tutanakları, alınan kararlar, RİP' de yer alan tanımlayıcı bilgiler, RİP izleme sonuçları, RİP metaveri dokümanları, Ulusal Veri Yayımlama Takvimi (UVYT) ve izleme sonuçları olacağını ifade etmiştir.

Ulusal kalite standartları oluşturulurken; resmi istatistik uygulama esaslarının da dikkate alındığını, bu esasların yapısal kalite, süreç kalitesi ve ürün kalitesi olmak üzere 3 temel eksendeki 15 ilkeden oluştuğunun bilgisini vermiştir. Resmi istatistiklerde kalite standartlarının oluşturulması sürecinde pek çok uluslararası dokümanın incelendiğini belirterek, bu kapsamda 10 ilke ve 16 standardın temel alındığını ifade etmiştir. Bu kapsamda resmi istatistik üretilmesinde; insan kaynakları, mali kaynaklar ve bilgi işlem kaynaklarının yeterli olduğu, veri gizliliği ve güvenliğini temin edici önlemler alındığı, tarafsız ve eşit olarak kullanıcılara sunulduğu, resmi istatistiğin ulusal ve uluslararası standartlarda üretildiği, üretim sürecinde uygun işlemlerin yapıldığı, kullanıcı ihtiyaçlarının dikkate alındığı, işbirliği çerçevesinde üretildiğini ve veri paylaşımının sağlandığı, doğruluğunun ve güvenilirliğinin sağlandığı, zamanlılığa uyulduğu, metaveri bilgileri ile birlikte açık ve erişilebilir olduğu anlamına geleceğini ifade etmiştir.

Sunumda, resmi istatistiklerde ulusal kalite standartları aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır;

Kaynakların Yeterliliği:

1. Resmi istatistik üretiminde kullanılan insan kaynakları, mali kaynaklar ve bilgi işlem kaynakları hem büyüklük hem de kalite açısından Türkiye İstatistik Sistemi'nin ihtiyaçlarını karşılayacak yeterlilikte olmalı ve etkin kullanılmalıdır.
2. Maliyet etkinliğini sağlamak için idari kayıtlardan istatistik üretme potansiyeli geliştirilmelidir.

İstatistiksel Gizlilik:

3. Resmi istatistiğin üretiminde ve yayımlanmasında istatistiksel gizliliği temin edici önlemler alınır.

4. Resmi istatistik üretim (toplama, işleme, analiz, dağıtım) süreçlerinde veri güvenliği sağlanır.

Tarafsızlık ve Nesnellik:

5. Resmi istatistik üreten kurum ve kuruluşlar, verilerini tüm kullanıcılara eşit mesafede, tarafsız, profesyonel ve şeffaf bir biçimde üretir ve dağıtır.

Güvenilir Metodoloji:

6. Resmi istatistiğin üretilmesinde kullanılan yöntemlerin ulusal ve uluslararası standartlara uygunluğu sağlanır.

7. Resmi istatistik üretim ve dağıtımında kullanılan kavram, tanım, kapsam ve sınıflamaların ulusal ve uluslararası standartlara uygunluğu sağlanır.

Uygun İstatistiksel İşlemler:

8. Resmi istatistiğin üretiminde uygun işlemlerin (mikro kontrol, makro kontrol, imputasyon, veri kaynağında düzeltme, veri analizi, revizyon, mevsimsel düzeltme, vb.) olması sağlanır.

Kullanıcı odaklılık:

9. Resmi istatistik üretiminde kullanıcı ihtiyaçları dikkate alınır.

10. Resmi istatistiğin geliştirilmesi amacıyla Türkiye İstatistik Sistemi'nde görev alan kurum/kuruluşlar işbirliğini güçlendirici/artırıcı önlemler alır.

11. Resmi istatistiğin üretilmesinde idari kayıtların kullanımı ve resmi istatistik üreten kurum/kuruluşlar arasında veri paylaşımı yaygınlaştırılır.

Doğruluk ve Güvenilirlik:

12. Resmi istatistiğin doğruluğu ve güvenilirliği sağlanır.

Zamanlılık:

13. Resmi istatistiğin yayımlanma dönemi ile verinin referans dönemi arasında geçen sürenin ulusal ve uluslararası standartlara uygunluğu sağlanır.

14. Resmi istatistiğin yayımlama zamanı önceden belirlenir ve Ulusal Veri Yayımlama Takvimi (UVYT)'ne uygun olarak yayımlanır. Resmi istatistiğin yayımlama tarihindeki değişiklikler, gerekçeleri ile birlikte önceden kamuoyuna duyurulur.

Tutarlılık ve Karşılaştırılabilirlik:

15. Resmi istatistik içsel ve zaman serisi olarak tutarlı, bölgeler ve ülkeler arasında karşılaştırılabilir ve farklı kaynaklardan birbiri ile ilgili veriler birleştirilebilir ve ortak kullanılabilir.

Erişilebilirlik ve Açıklık:

16. Resmi istatistiğin metaverileri ile birlikte açık, anlaşılabilir ve kullanışlı bir biçimde yayımlanması ve erişilebilir olması sağlanır.

Sayın DORSAN, tüm olguların incelenmesi ve değerlendirilmesi sonucunda Kalite Değerlendirme Raporunun hazırlandığını, raporun yasal dayanak, Kalite ilkeleri ve standartları, Resmi İstatistik Kalite Değerlendirme Sonucu, 10 ilke ve 16 standart kapsamında mevcut durum değerlendirmesi, kalite standartları uyum düzeyi, geliştirilmesi önerilen hususlardan oluşacağını ifade etmiştir. Bu kapsamda ormancılık istatistikleri ile merkezi yönetim dış borç verileri için değerlendirme raporlarının hazırlandığını belirtmiştir.

Ayrıca rapora, Resmi İstatistik Değerlendirme Formu, İdari Kayıt Değerlendirme Formu, RiP tutanakları, istatistiğin metaverisi, resmi istatistik üretim süreci haritası, vb. destekleyici dokümanların da ekleneceği belirtilmiştir.

Resmi İstatistiklerde Kalite Logosu verilmesi sürecinde kalite ilke ve standartları doğrultusunda yapılacak değerlendirmede öncelikle dikkate alınacak temel hususların;

Kaynakların yeterliliği: Kurumlarda istatistik üretiminden sorumlu birimlerin oluşturulması ve istatistik bölümü mezunu personelin istihdam edilmesi,

Erişilebilirlik ve açıklık: TÜİK tarafından belirlenen standartlara uygun metaveri bilgilerinin mevcut ve erişilebilir olması, güncelliğinin sağlanması

Tutarlılık ve karşılaştırılabilirlik: Verilerin içsel tutarlılığının sağlanması

Güvenilir metodoloji: Resmi istatistiğin uluslararası tanım, yöntem ve sınıflamalara uygun üretilmesi

Uygun istatistiksel işlemler: Resmi istatistiğin üretilmesi sürecinde uygun istatistiksel işlemlerin yapılması olarak belirlendiği ifade edilmiştir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

Kalite logosunun Resmi İstatistik Portalinde kalite şartlarını sağlayan istatistiklerin yanında yer alacağını bu sürecin iki aşamalı olabileceğini, katılımcıların görüşlerinin önemli olduğunu, aslında bu kriterlerin on tane olduğunu ama bu beş kriterin istatistik üretimine ilişkin ana unsur olduğunu, bunlar olmazsa o istatistiklerden bahsedilemeyeceğini ifade etmiştir. Bu standartların tamamını sağlayanlara tam logo işaretini vermeyi düşündüklerini, 5 temel ilkeyi sağlayanlara bu şartların sağlanması için süre verilmesinin önemli olduğunu, sağlanamazsa logonun geri alınması gerektiğini düşündüklerini bunun kurumlar açısından sıkıntı olabileceğini de düşünerek bu iki aşamalı alternatifi düşündüklerini belirtmiştir.

Bu konuların görüşme ve tartışmalara açık olduğunu vurgulayan Sayın AYDEMİR, katılımcıların bu konulardaki görüşlerine ihtiyaç duyduklarını, aksi halde kurumun görüşlerinin kabul gördüğü sunucunu çıkaracaklarını ifade etmişlerdir.

Hazine Müsteşarlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Cavit DAĞDAŞ

Kalite belgesini önemsediklerini belirterek, TÜİK' in tüm çalışmalarının bu kalite standartlarına uygun olup olmadığını sormuştur.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

Avrupa İstatistik Ofisi tarafından da bu kriterler göz önüne alınarak TÜİK'e değerlendirme yaptığını, Avrupa Birliğinin yaptığında beş aşama olduğunu, evet veya hayır demediğini tam uyumlu, yüksek uyumlu, uyumlu, az uyumlu ve uyumsuz diye geçtiğini açıklayarak TÜİK' in tam uyumlu, yüksek uyumlu, uyumlu, az uyumlu, ve uyumsuz istatistiklerinin var olduğunu ifade etmiştir.

Hazine Müsteşarlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Cavit DAĞDAŞ

Bu konunun kurumlar için çok yeni olduğunu, bunun için bir eğitim ve karşılıklı görüşmeler sürecinin olması gerektiğini, eksikliklerin olabileceğini ancak bunların kolaylıkla aşılabileceğini ifade etmiştir. Kalite logosunu ilk almak için aday olduklarını ancak bunların nasıl değerlendirildiğinin subjektif olduğunu belirtmiştir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

Bunların subjektif olmadığını, sorularla, belgelerle, formlarla karşılıklı olarak doldurulduğunu ve gayet açık ve net olduğunu ifade etmiştir. 12 kurumda istatistik birimi olmadığını, istatistik birimi olmayan kurumda üretilen istatistiğe kaliteli denilemeyeceği, tutulan kaydın istatistik olarak yayınlandığını, kayıt ile istatistik arasında büyük fark olduğunu belirtmiştir. Kamu kurumlarında çalışan istatistikçi sayısının kaynakların yeterliliği ile ilgili olduğunu bunların kurumlarca sorgulanması gerektiğini vurgulamıştır. Bunlar için bir sürecin gerekli olduğunu, resmi istatistiklerin yüzde ikisinde metaveri olduğunu, metaverisi olmayan veriden istatistik diye bahsetmenin ne kadar doğru olabileceğini, aynı standartları konuşmanın önemine vurgu yapmıştır.

Hazine Müsteşarlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Cavit DAĞDAŞ

İstatistiklerin tek tek değil, belli bir süreçten sonra kalite logosuna geçilmesi gerektiğini, birtakım istatistiklerin güvenilir birtakım istatistiklerin güvenilir olmaması algısının ciddi bir algı olduğunu, Hazine Müsteşarlığı olarak bu imajı vermek istemediklerini, ürettikleri istatistiklerin tamamının değerlendirilerek kalite logosu almak istediklerini beyan etmiştir. Eğitim ve karşılıklı çalışmalar sonucunda uygulamaya geçilmesinin doğru olacağını ifade etmiştir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

Bunun kamu kurumları için zor olduğunu ve çok yanlış algılara yol açabileceğini ancak buna geçmek gerektiğini belirterek üç yıldır dikkatlerin bu noktaya çekilemediğini, eğitim sürecinden ve kurumların istatistiklerin tamamının incelendikten sonra geçilebileceğini, belirli bir zamana yayarak bu işlerin tamamlanacağını ifade etmiştir. Ayrıca Orman ve Su İşleri Bakanlığının bu konuda istekli olduğunu da belirtmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Salih ÇELİK

Bakanlık olarak veri toplamaya 1990'larda başladıklarını, 2012 yılında Milli Eğitim Bakanlığı istatistiklerinin kapasitesini güçlendirilmesi kapsamında Eurostat başta olmak üzere uluslararası kuruluşlarının veri taleplerini karşılayacak duruma geldiklerini belirtmiştir. Resmi istatistik kalite logosuna kendilerinin de müracaat edeceklerini ifade ederek zorunlu eğitimin 12 yıla çıkması ile ileride eğitimde kalma yılının artacağını ifade etmiştir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

Kalite logosunda gönüllü kurumlarla öncelikli çalışılacağını daha sonra diğer kurumlarla çalışılacağını ifade etmiştir. Bakanlıklara istatistik birimi kurulması için yazı gönderildiğini, kalitenin artırılması için TÜİK' in iki yıldır çalıştığını belirtmiştir. Kalite logosuna ilave olarak kalite belgesi verilmesi konusunun da tartışılabileceğini, kurumların bu konudaki görüşlerinin önemli olduğunu eklemiştir.

Maliye Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı M. Sami KENEZ

Kalite konusunda beş kuralı karşılayıp yarım kaliteli olması konusunun doğru olmadığını, doğruluk ve güvenilirlik ilkesinin de çok önemli bir gösterge olduğunu, kaliteli istatistiklerin tüm kuralları karşılaması gerektiğini belirtmiştir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

Doğruluk ve güvenilirlik ilkesinin beş kurala ilave edilebileceği ifade ederek, kurum olarak istatistik sürecine yoğunlaştıklarını belirtmiştir.

Maliye Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı M. Sami KENEZ

İstatistik üretiminde dikkatli olunması gerektiğine katıldıklarını belirtmiştir.

TOBB Başkan Yardımcısı Sn. Halim METE

Bilgilerin gizlenmemesi açığa çıkartılması gerektiğini, iş dünyasında bilginin yatırımlar için çok önemli olduğunu, bilgiye erişim ilkesinin de çok önemli olduğunu vurgulamıştır. Kalite logosunun bir an önce istatistiklere verilmeye başlanması gerektiğini, tüm kurumlarda logonun alınması konusunda isteklerin artacağını belirtmiştir.

Türk İstatistik Derneği Başkan Yardımcısı Sayın Doç. Dr. Sevtap KESTEL

Kalite logosu konusunda kamu kurumlarının çekinceleri olabileceğini, hizmet edeceği amacın çok başarılı, şeffaf ve uyumlu istatistik veritabanı oluşturması olacağını belirterek belirli bir kalite aşamasına kadar kalite logosu derecelendirilmesi kurumlar arasında yapılması uygun olacağını ifade etmiştir. İstatistikçi istihdamının resmi istatistik kalitesi açısından da çok önemli olduğunu, kamu kurum ve kuruluşlarında istatistik birimlerinin olması ve istatistikçilerin buralarda istihdam edilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

TÜRMOB Genel Başkanı Sn. Nail SANLI

Kaliteli istatistiğin ve metaverinin önemini bir kez daha sunumlar vasıtasıyla anladıklarını, verilerin tek merkezde toplanıp dağıtılmasının çok önemli olduğunu belirtmiştir. Standartların (örneğin NACE) çok önemli olduğunu, aynı sınıflama kullanılsa bile kullanılan seviyenin aynı olmamasının karışıklıklara yol açtığını ifade etmiştir.

Ekonomi Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı V. Sn. Hüsnü DİLEMRE

Yayınlanan resmi istatistikler konusunda yaratacağı algı düşünülerek resmi istatistik kalite logosu çalışmalarının belli bir takvime bağlı yürütülmesi gerektiğini, toplu ve kurum bazında eğitimler yapılarak tüm kurumların yeteneklerinin, birikimlerinin değerlendirilerek altı kritere uygunluğuna

göre logonun verilmesinin sağlanması gerektiğini ifade etmiştir. Kalite belgesi konusunda karmaşa yaşanmaması için kalite logosunun yeterli olacağını belirtmiştir.

Uluslararası Hizmet Ticareti İstatistikleri çalışmasının başlaması ile önemli bir ihtiyacın giderilmiş olacağını, hizmet sektörlerindeki rekabet gücünü artırıcı bir veri elde edilmiş olacağını belirterek hizmet istatistiklerinin derlenmesi konusunda üzerlerine düşen görevleri yerine getireceklerini ifade etmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Temsilcisi

TÜİK' le yakın işbirliği içinde olduklarını ve eğitimlere katıldıklarını, 2014 yılından itibaren internet ortamında verileri toplamayı planladıklarını belirterek genel enerji denge tablolarının RİP' te yer aldığını ifade etmiştir. TÜİK' in deneyimlerinden faydalanmak istediklerini belirterek TÜİK' in görüşlerinin de yer aldığı İstatistik Sistemi Veri Yönetmeliği hazırlayarak Başbakanlığa sunulduğunu ifade etmiştir. TÜİK tarafında veri talebinin doğrudan tek elden bakanlıktan yapılması gerektiğini alt birimler ile yapılan çalışmaların karmaşıklığa yol açtığını vurgulamıştır. Türkiye İstatistik Kanunu'nda yer alan cezai hükümlerin diğer veri toplayıcı kurumları da kapsayıcı şekilde düzenlenmesi gerektiğini ifade etmiştir. Aynı konuda ortak verilerin tek bir elden toplanarak ortak kullanıma açılması gerektiğini vurgulamıştır. TÜİK' in öncelikli sektörlerle ilişkin verilerle ilgili metaveri standardını geliştirmesi gerektiği belirterek Tüm kurum ve kuruluşlarda istatistik biriminin kurulmasının zorunlu hale getirilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Merkez Bankası Temsilcisi

Resmi İstatistik Portalini desteklediklerini, elektronik veri dağıtım sisteminde Merkez Bankasına ait olmayan verileri de yayınladıklarını, bu verilerin ileride portal de yayınlanmasının uygun olacağını belirterek kalite logosunu desteklediklerin ve kendilerinin de logo almak için bu çalışmada yer almak istediklerini ifade etmişlerdir.

TÜİK Başkanı Sayın Birol AYDEMİR

Zaman serilerinin Resmi İstatistik Portalinde olması gerektiğini, 2014 yılında Resmi İstatistik Kalite Logosu'nun bazı kurumlara verilmesi için çalışmaların yürütüleceğini, bu konuda tüm kurumların birlikte çalışması gerektiğini vurgulamış ve katılımcılara teşekkür ederek toplantıyı sonlandırmıştır.